

Frågan för Dagen:

SKANDINAVISK FÖRSVARSSAMVERKAN I LUFTEN.

Om den skandinaviska försvarskommitténs arbete och dess resultat kan då detta skrives intet nämnas. Alldeles oavsett detta framläggas här några allmänna synpunkter på vad en sådan samverkan skulle innebära ur flygtaktisk och flygstrategisk synpunkt.

En makt som anfäller de skandinaviska länderna kommer att låta sina operationer påverkas av riksgränser endast om avsikten är att för längre eller kortare tid hålla något av länderna utanför kriget. Skandinavien betraktas eljest som ett operationsområde oavsett politiska gränser. Försvararen bör ur militär synpunkt se på samma sätt. Lika litet som vi i planläggningen av Sveriges försvar fäster oss vid var gränsen mellan Svealand och Götaland går, lika litet borde de skandinaviska styrkornas operationer påverkas av var t ex gränsen mellan Sverige och Norge går. Konsekvenserna av ett sådant betraktelsesätt blir mest vittgående när det gäller de mest rörliga försvarsmedlen, flygstridskrafterna.

Flyg bör snabbt kunna koncentreras för att möta fienden i dennes kraftsamlingsriktning. På vår egen förmåga till kraftsamling bygger vi vårt uppträdande i vårt nationella försvar. Vid ett försvar av hela Skandinavien måste en sådan kraftsamling kunna åstadkommas inom en vidare ram.

Flygstridskrafterna skall också kunna insättas i ett tidigt skede av fiendens operationer. Detta kan innebära att för Skandinavien försvar svenska jakt- och attackförband bör insättas över Danmark, norska över Danmark eller Sverige etc.

För att rationellt utnyttja tillgängliga flygstridskrafter bör man kunna basera dem på det för varje uppgift lämpligaste sättet. Detta kan

medföra krav på att ett lands flygstridskrafter baseras i ett annat land.

L u f t f ö r s v a r e t är beroende av rapporter från ett luftbevakningsnät, som bör omspanna största möjliga yta. De tre länderna är i vissa områden så beroende av luftbevakningsrapporter från varandra att ett samarbete på detta område ter sig nästan nödvändigt.

I fråga om f l y g s p a n i n g övertäcker de tre ländernas intresseområden också varandra. En samordning blir här nödvändig.

Ett samarbete i fråga om v ä d e r l e k s t j ä n s t, bl a observationer från Norge och Danmark (med bl a Jan Mayen, Färöarna och Grönland), är av stort värde för Sverige och skulle vara av utomordentlig betydelse för luftförsvaret i samtliga tre skandinaviska länder.

I själva verket är det på flygets område, som samverkan mellan nordiska stridskrafter huvudsakligen kan och bör ernås. Ingen annan försvarsgren kan åstadkomma en sådan kraftsamling på kort tid.

Det är emellertid uppenbart att en god samverkan i ovan berörda avseenden inte kan improviseras. Vi har själva erfarenhet av vad det innebär att trimma ihop vårt eget lands flygstridskrafter till ett flygvapen. För Skandinavien försvar borde dess flygstridskrafter uppbyggas, utbildas och ledas så att de kunde vid behov operera som e t t flygvapen. Detta skulle fordra ett mycket långt drivet samarbete och standardisering i många avseenden, t e x i fråga om metoder för jaktstridsledning, luftbevakning, taktik, utrustning, bas- och underhållstjänst, signalförbindelser etc. Grunden här för bör läggas redan vid flygvapnens planering och uppbyggnad.

Det är måhända en utopi att tänka sig att de nationella intressena skulle kunna i så hög grad få träda tillbaka att e t t s k a n d i n a v i s k t f l y g v a p e n skulle kunna operera under en gemensam ledning. Ur flygtaktisk och flygstrategisk synpunkt skulle ett sådant användande av gemensamma styrkor dock vara det mest rationella. Ett skandinaviskt flygvapen skulle då kunna skänka större respekt åt ett skandinaviskt förbund.